

MESJ@SZ – oratorium *Mesjasz* Georga Friedricha Haendla w aranżacji Sebastiana Lewickiego. Wykorzystanie głosu barytonowego szkolonego klasycznie do wykonawstwa współczesnego dzieła oratoryjnego o charakterze rozrywkowym.

STRESZCZENIE

Mesjasz G.F. Haendla to jedno z najbardziej popularnych dzieł oratoryjnych w światowej literaturze muzycznej, które od początku powstania w 1741 ulegało częstym przemianom. W czasach współczesnych, na fali odrodzenia się formy oratoryjnej w muzyce rozrywkowej, powstało wiele nowych opracowań *Mesjasza*, głównie kompozytorów amerykańskich i angielskich. Istnieją także dwie polskie aranżacje tego dzieła - jedną z nich jest *Mesj@sz* Sebastiana Lewickiego. Prawykonanie tej najnowszej aranżacji fragmentów *Mesjasza* G.F. Haendla odbyło się 19 maja 2013 roku w Sokołowskim Domu Kultury w Sokołowie Podlaskim, z inicjatywy autora niniejszej dysertacji. Dzieło zostało zarejestrowane w formie nagrania audio-video i stało się punktem wyjścia do naukowych refleksji zawartych w pracy doktorskiej.

Zasadniczym tematem badawczym rozważanym w pracy jest analiza zagadnień wykonawczych, ze szczególnym uwzględnieniem granic adaptacji głosu szkolonego klasycznie do realizacji partii wokalnych w dziele o charakterze rozrywkowym, jakim jest *Mesj@sz* Lewickiego. Badania te służyć mają udowodnieniu tezy, że możliwe jest prawidłowe wykonanie - przez głos szkolony klasycznie - współczesnego dzieła oratoryjnego o charakterze rozrywkowym, z zachowaniem wszystkich wymogów stylistycznych muzyki rozrywkowej.

Omawiana praca składa się z czterech rozdziałów. W pierwszym, zatytułowanym: „*Ponadczasowy charakter oratorium Mesjasz Georga Friedricha Haendla*”, przedstawiono biografię artystyczną tego kompozytora, okoliczności powstania *Mesjasza* i jego pierwszych wykonawców, a także ekspansję popularności tego dzieła w Europie i w Ameryce. Następnie na bazie krótkiego rysu historycznego formy oratoryjnej i charakterystyki oratoriów G.F. Haendla przedstawiono *Mesjasza* jako przykład oratorium barokowego w stylu haendlowskim. Autor zamieścił krótką charakterystykę omawianego dzieła obejmującą: opis konstrukcji i treści *Mesjasza*

na podstawie libretta, omówienie elementów stylu operowego, znaczenie partii chóralnych oraz instrumentację dzieła. Kolejne podrozdziały poświęcono problematyce różnych wydań i opracowań *Mesjasza*, zwracając uwagę na najważniejsze autografy partytury i jej kopie stworzone za życia Haendla, a także wersje partytury powstałe po śmierci kompozytora.

Drugi rozdział noszący tytuł: „*Najnowsze opracowania Mesjasza G.F. Haendla w kontekście odrodzenia się formy oratoryjnej w muzyce XX/XXI wieku*” w całości poświęcono zagadnieniom współczesnej twórczości oratoryjnej w muzyce klasycznej i rozrywkowej poprzedzając je krótkim rysem historycznym – od klasycyzmu do współczesności. Przedstawiono liczne przykłady formy oratoryjnej w muzyce XX i XXI wieku. Dokonano klasyfikacji formy oratoryjnej we współczesnej muzyce rozrywkowej, wyodrębniając w niej oratoria o tematyce świeckiej i religijnej. Na tym tle ukazano liczne współczesne aranżacje *Mesjasza G.F. Haendla* jako przykład formy oratoryjnej o tematyce religijnej.

W trzecim rozdziale, pod tytułem: „*Mesj@sz Sebastiana Lewickiego - współczesna aranżacja Mesjasza G.F. Haendla - dzieło oratoryjne o charakterze rozrywkowym*” przedstawiono sylwetkę Sebastiana Lewickiego, omówiono okoliczności powstania *Mesj@sza* i jego premierowego wykonania. Dokonano także analizy formalnej i wyrazowej tego dzieła, ze zwróceniem szczególnej uwagi na elementy klasyczne i rozrywkowe w warstwie instrumentalnej i wokalne. Rozdział powyższy zamyka ogólna charakterystyka koncertów muzyki klasycznej i rozrywkowej. Podkreślone zostały podobieństwa i różnice składające się na ogólną atmosferę takich wydarzeń kulturalnych.

W czwartym rozdziale niniejszej pracy, noszącym tytuł: „*Realizacja solowych partii wokalnych w Mesj@szu S. Lewickiego – zagadnienia wykonawcze*” zawarto bogatą tematykę z dziedziny wykonawstwa wokalnego. Poruszono zagadnienia kształcenia głosu według kanonów klasycznych i rozrywkowych. Przedstawiono rys historyczny sztuki *belcanto*, omówiono podstawowe elementy techniki śpiewu składające się na świadomą pracę wokalisty klasycznego. Pokazano afroamerykańskie i klasyczne korzenie śpiewu rozrywkowego oraz współczesne trendy w kształceniu wokalistów rozrywkowych. Zaznaczono obszary wzajemnego przenikania się stylu klasycznego i rozrywkowego w wykonawstwie wokalnym śpiewaków i piosenkarzy. Szczególnej refleksji poddano pracę wokalisty wykształconego klasycznie nad partią barytonową w *Mesj@szu* Sebastiana Lewickiego. Zasygnalizowano specyfikę i uwarunkowania głosu barytonowego oraz jego klasyfikację. Przedstawiono także opis i realizację partii barytonowej w *Mesj@szu* na bazie założeń wykonawczych. W podsumowaniu, znajdującym się na końcu rozdziału, przedstawiono wnioski płynące z badań

nad prawidłowym wykonaniem dzieła o charakterze rozrywkowym przez głos szkolony klasycznie.

W *Zakończeniu* niniejszej pracy przedstawiono osobiste refleksje autora na temat dokonanej pracy badawczej oraz zagadnień edukacji wokalistów rozrywkowych. W ostatnich zdaniach autor wyraził opinię, iż *Mesj@sz* S. Lewickiego może stanowić ważny element edukacyjny w kształtowaniu gustów masowej publiczności w Polsce.